

1904 voksede til 237,582 Kr., en Stigning med 93,781 Kr., og for Landets Vedkommende androg de i 1895 266,281 Kr., og vare i 1904 stegne til 389,373 Kr., en Stigning med 123,052 Kr. Tilsammen ere altsaa disse Poster fra 1895 til 1904 forøgede med omtrent 272,200 Kr. Og med Hensyn til Offer og Accidenser har der i alt Fald været en saa stærk og stadig Stigning fra 1895 til 1904, at man godt kan forudsætte, at den Stigning har fortsat sig ogsaa i de Aar, der ere gaaede siden den Tid. Man kommer vistnok ikke til at regne for højt, naar man siger, at den Lønningssum, som ad denne Vej indkommer til Præsterne, vistnok er 400,000 Kr. højere nu end i 1895. Naar Befolkningen altsaa ad den Vej har vist sig saa villig til at yde Tilskud til Præsternes Lønninger, forekommer det mig, at det ikke vil være rigtigt, at man nu fra Statens Side gennem et Lovbud vil lægge yderligere Byrder paa Befolkningen. Det forekommer mig, at der er Rimelighed for at lade Udviklingen gaa, som den er gaaet, uden at stille Krav om eller paalægge Befolkningen yderligere Pligter overfor de kirkelige Embedsmænd. Og jeg er jo ikke i Tvivl om, at under den finansielle Stilling, vi have nu, hvor vi ikke raade over et Overskud, man kan tage af, men hvor vi køre med et stadig Underskud, vil en Forøgelse af Statens Udgifter ikke kunne andet end forøge Underskuddet og derigennem ogsaa lægge større Skattebyrder paa Befolkningen. Naar man som i Aar paa alle Punkter har maattet søge at indskrænke Udgifterne og f. Eks. paa sidste Finanslov har nægtet saadanne Beløb som 12,000 Kr. til den folkelige Universitetsundervisning, forekommer det mig, at man ikke kan gaa med til her at forøge Udgifterne til Kirken med en Sum af 25,000 Kr. aarlig.

Efter vor principielle Stilling maa vi ønske at komme til en Adskillelse mellem Stat og Kirke, der er saa fuldstændig som mulig, medens et Forslag som dette yderligere knytter Kirken til Staten gennem en forøget Bevilling, saaledes at Udviklingen gaar i den modsatte Retning af den, i hvilken vi ønske den skal gaa. — Netop af denne Grund kunne vi ikke andet end stemme mod det foreliggende Forslag, og jeg skal derfor tillade mig at anbefale det af Folketinget oprindeligt vedtagne Forslag til Vedtagelse her ved eneste Behandling.

Fr. Petersen: Jeg ønsker ganske kort at gøre Rede for min Stilling til det foreliggende Forslag. — Det vil ses af Betænk-

ningen, at jeg ikke har deltaget i Indstillingen af noget af de Forslag, som nu af de respektive Ordførere ere blevne anbefalede her i Salen. Naturligst faldt det mig at støtte det første Mindretals Forslag, d. v. s. Landstingets Forslag. Det har jeg jo stemt for ved flere Behandlinger i denne Samling. Jeg finder dets Bestemmelser i det hele taget tilfredsstillende, dog maa jeg undtage Bestemmelsen i § 32, at Reglerne om Menighedsraadens Deltagelse i Præstembedernes Besættelse først skulde træde i Kraft engang i Fremtiden, naar en Præstelønningslov er given. Denne Bestemmelse har jeg altid fundet særdeles utilfredsstillende, og jeg tør sige urimelig. Men selv om jeg ellers synes godt om de enkelte Bestemmelser i Forslaget, har jeg ikke kunnet slutte mig til det i Fællesudvalget, fordi det led af en Fejl, som har været øjensynlig for alle her i Salen i længere Tid, nemlig den, at dette Forslag kunde ikke gaa igennem i det andet Ting — jeg hører for Resten nu under Forhandlingerne her, at Fællesudvalgsflertallets Indstilling nu er vedtagen der. Det Spørgsmaal, som derfor nu har virkelig Betydning under Forhandlingen her i Salen, er altsaa ene og alene Spørgsmaalet om Vedtagelse eller Forkastelse af det Forslag, som Udvalgsflertallet har stillet.

Jeg beklager, at der ikke er opnaaet Enighed mellem Flertallet og det første Mindretal om en Fællesindstilling. Jeg beklager det, men jeg anklager ingen. De i Fællesudvalgets Indstilling fremkomne Mæglingsforslag vise, paa hvilken Side Forhandlingsvilligheden har været størst. Hvad min egen Stilling angaar, har jeg ikke deltaget i Flertallets Indstilling. Der var et Par Punkter, jeg kunde have ønsket anderledes affattede, og hele Situationen anviste mig desuden at indtage en tilbagetrukket Stilling, helst en Særstilling indenfor Udvalget; men jeg agter at stemme for det af Flertallet stillede Forslag for derved at bidrage mit til, at der paa det her omhandlede Omraade kan komme en Lov i Stand, som efter min fulde Overbevisning vil kunne blive til Gavn for vore Sogmenigheder og deres kirkelige Interesser ligesom ogsaa for Præstestanden og derigennem for hele Folkekirken. Jeg mener at kunne med god Samvittighed, ogsaa naar jeg ser hen til min Stilling tidligere i denne Sag, stemme for det af Flertallet indstillede Lovforslag paa Grund af de Indrømmelser, som af Flertallet ere gjorte henimod Landstingets Opfattelse. Det ærede 3die Medlem for 6te Kreds (Johansen) gjorde Rede